

C-488/18. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2018. július 25.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Bundesfinanzhof (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2018. június 21.

Felperes és ellenérdekű fél:

Golfclub Schloss Igling e. V.

Alperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Finanzamt Kaufbeuren mit Außenstelle Füssen

.....

Az alapeljárás tárgya

Közös hozzáadottérték-adó rendszer – 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdése m) pontjának közvetlen hatálya – E rendelkezés „nonprofit jellegű szervezet” fogalmának értelmezése

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésének tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Közvetlen hatálya van-e a közös hozzáadottérték-adó rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdése „meghatározott, a sporttal és a testneveléssel szoros kapcsolatban álló szolgáltatások, amelyeket nonprofit jellegű szervezetek teljesítenek olyan személyek részére, akik sportolnak vagy edzenek” szövegezésű

- m) pontjának, aminek következtében a nonprofit jellegű szervezetek átültetés hiányában közvetlenül hivatkozhatnak e rendelkezésre?
- 2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén: a közös hozzáadottérték-adó rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdése m) pontjának értelmében vett „nonprofit jellegű szervezetek” esetében
- az uniós jog szerint autonóm módon értelmezendő fogalomról van-e szó, vagy
 - jogosultak-e a tagállamok az ilyen jellegű szervezetek fennállását olyan feltételektől függővé tenni, mint az Abgabenordnung (az adózás rendjéről szóló törvény) 55. §-ával összefüggésben értelmezett 52. §-a (vagy az Abgabenordnung 51. és azt követő paragrafusai együttesen)?
- 3) Feltéve, hogy az uniós jog szerint autonóm módon értelmezendő fogalomról van szó: a közös hozzáadottérték-adó rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdése m) pontjának értelmében vett nonprofit jellegű szervezetnek rendelkeznie kell-e a megszűnésének esetére vonatkozó olyan szabályozással, amely szerint az ebben az esetben meglévő vagyonát más nonprofit jellegű szervezetre kell átruházni a sport és testnevelés támogatása céljából?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításáról szóló, 1997. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv, különösen a 13. cikk A. része.

A közös hozzáadottértékadó-rendszeréről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv, különösen a 2. cikk (1) bekezdése, valamint a 132–135. cikk.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Abgabenordnung (az adózás rendjéről szóló törvény; a továbbiakban: AO), különösen 51. és azt követő paragrafusok.

A tényállás és az eljárás rövid ismertetése

- 1 A felperes esetében olyan bejegyzett egyesületről van szó, amelyet a vitatott 2011. évben nem ismertek el közhasznúként az AO 51. és azt követő paragrafusai értelmében. Az egyesület célja az alapszabálya szerint a golfsport művelése és támogatása. Ezt a célt golfpálya és a hozzá tartozó létesítmények üzemeltetésével valósítják meg.

- 2 A vitatott évben a felperes többek között egy sor olyan szolgáltatást nyújtott, amelyek a héa hatálya alá tartoznak a 2006/112 irányelv 2. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmében, és amelyek esetében vitatott, hogy adómentesek lehetnek-e az irányelv 132. cikke (1) bekezdésének m) pontja szerint. E körben a golfpálya használatára való jogosultságról (green fee [golfpálya használati díj]), a golflabdák kölcsönzéséről, golftornák és rendezvények – amelyek esetében a felperes a részvételért nevezési díjat szedett be – szervezéséről, caddie-k ellenérték fejében történő rendelkezésre bocsátásáról és egy golfütő értékesítéséről volt szó.
- 3 Az alperes Finanzamt (adóhivatal, Németország) az említett szolgáltatásokat héakötelesnek tartotta. Az ez ellen benyújtott keresetnek a Finanzgericht (pénzügyi bíróság, Németország) azzal az indokolással adott helyt, hogy a felperes esetében olyan nonprofit jellegű szervezetről van szó, amely a vitatott ügyletek adómentessége vonatkozásában hivatkozhat a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének m) pontjára. Ez ellen irányul az adóhivatal felülvizsgálati kérelme.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

Előzetes megjegyzések

- 4 A nemzeti jog szerint csak a nevezési díjak lehetnek adómentesek. Az adóhivatal azonban a nevezési díjak vonatkozásában is elutasította az adómentességet, mivel a felperes esetében nem az AO 51. és azt követő paragrafusai értelmében vett közhasznú szervezetről van szó.
- 5 Az uniós jog alapján valamennyi vitatott szolgáltatás – a golfütő értékesítésének kivételével – adómentes lehet a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének m) pontja szerint. A green fee tekintetében a Bíróság ezt már eldöntötte (lásd: 2013. december 19-i Bridport and West Dorset Golf Club ítélet, C-495/12, EU:C:2013:861, 30. és 32. pont). E szolgáltatások vonatkozásában ezért merülnek fel azok a jelen ügyben ügydöntő jelentőségű kérdések, hogy van-e a 132. cikk (1) bekezdése m) pontjának közvetlen hatálya (első jogkérdés), valamint milyen jelentőség tulajdonítható a nonprofit jellegű szervezetek fogalmának e rendelkezésben (második és harmadik jogkérdés).
- 6 A 2006/112 irányelv 133. cikkének a) pontja és 134. cikke a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint nem ellentétes ezzel.
- 7 A 2006/112 irányelv 133. cikkének a) pontjával (korábban a 77/388 irányelv 13. cikke A. része (2) bekezdése a) pontjának első francia bekezdése) kapcsolatban a Bíróság úgy határozott, hogy a rendszeres nyereségszerzés tilalmát a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének m) pontja (77/388 irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének m) pontja) szerinti nonprofit jellegű

szervezetek fogalmához hasonló módon kell értelmezni (2002. március 21-i Kennemer Golf ítélet, C-174/00, EU:C:2002:200, 35. pont).

- 8 A 2006/112 irányelv 134. cikkével kapcsolatban a Bíróság úgy határozott, hogy ez a rendelkezés nem zárja ki a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének m) pontjában szabályozott adómentesség kedvezményéből az abban álló szolgáltatásnyújtást, hogy a golfpályát üzemeltető és tagsági rendszert kínáló nonprofit szervezet az e szervezettel tagsági jogviszonyban nem álló látogatók számára biztosítja e golfpálya használatának jogát (2013. december 19-i Bridport and West Dorset Golf Club ítélet, C-495/12, EU:C:2013:861, 32. pont).

Az első jogkérdésről

- 9 Az, hogy van-e közvetlen hatálya a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdése m) pontjának, aminek következtében a nonprofit jellegű szervezetek átültetés hiányában közvetlenül hivatkozhatnak erre a rendelkezésre, a 2017. február 15-i British Film Institute ítéletre (C-592/15, EU:C:2017:117) tekintettel kétséges.
- 10 Ebben az ítéletben a Bíróság úgy határozott, hogy a 77/388 irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének n) pontját – amely „bizonyos kulturális szolgáltatások” adómentességét írja elő – úgy kell értelmezni, hogy az nem bír közvetlen hatállyal, ily módon átültetés hiányában nem hivatkozhat közvetlenül e rendelkezésre valamely olyan közjogi szervezet, illetve az érintett tagállam által elismert egyéb kulturális szervezet, amely kulturális szolgáltatásokat nyújt.
- 11 Ezt a Bíróság azzal indokolta, hogy a 77/388 irányelv 13. cikke A. része (1) bekezdésének n) pontja azzal, hogy „bizonyos kulturális szolgáltatásokra” utal, nem követeli meg minden kulturális szolgáltatás adó alóli mentesítését, így a tagállamok „bizonyos” szolgáltatásokat mentesíthetnek, más szolgáltatásokat pedig a hca hatálya alá vonhatnak. Mivel ez a rendelkezés mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamok számára az adó alól mentesített kulturális szolgáltatások meghatározása tekintetében, nem felel meg azon feltételeknek, hogy e rendelkezésre közvetlenül lehessen hivatkozni a nemzeti bíróságok előtt (2017. február 15-i British Film Institute ítélet, C-592/15, EU:C:2017:117, 23. és 24. pont).
- 12 A 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdése m) pontjának közvetlen hatálya ellen szólhatna, hogy az uniós jogalkotó nyilvánvalóan nem akarta a tagállamokat arra kötelezni, hogy valamennyi, a sporttal és a testneveléssel szoros kapcsolatban álló szolgáltatást, amelyeket nonprofit jellegű szervezetek teljesítenek olyan személyek részére, akik sportolnak vagy edzenek, mentesítsenek az adó alól. Végeredményben azonban erre kerül sor a közvetlen hatályra adandó igenlő válasz esetében.

A második jogkérdésről

- 13 A kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésre vonatkozóan abból indul ki, hogy a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének m) pontja a tagállamoknak – a számukra például a 2006/112 irányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontja által biztosított fogalom meghatározási felhatalmazáshoz hasonló felhatalmazás hiányában – nem biztosítja a nonprofit jellegű szervezetek fogalma önálló meghatározásának jogosultságát. Eszerint e fogalom értelmezése sem az AO 55. §-ával összefüggésben értelmezett 52. §-a alapján (amelyekben a közhasznú célok fogalmát, valamint a közérdekűség e fogalomhoz tartozó fogalmát határozzák meg), sem az AO 51. és azt követő paragrafusai alapján összességében (azaz valamennyi olyan rendelkezés paragrafusai alapján, amelyek azt szabályozzák, mikor követ valamely testület adókedvezményekben részesülő, különösen közhasznú célokat) nem jöhet szóba. A Bundesfinanzhof (szövetségi pénzügyi bíróság, Németország) ezzel kapcsolatban már úgy határozott a 77/388 irányelv 13. cikke szerinti adómentességek olyan autonóm uniós jogi fogalmak, amelyeknek meg kell akadályozniuk a héarendszer tagállamról tagállamra történő eltérő alkalmazását.

A harmadik jogkérdésről

- 14 A harmadik kérdés abban az esetben merül fel, ha a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdése m) pontjának közvetlen hatálya van, és ha a tagállamok nem jogosultak a nonprofit jellegű szervezetek fogalmának meghatározására. Ebben az esetben azt kell tisztázni, hogy az uniós jog alapján milyen követelményeket kell támasztani e fogalommal szemben.
- 15 Ennek során jelentősége van annak, hogy a nonprofit jellegű szervezet feltételezi-e, hogy megszűnésének esetére is biztosított vagyonának a 2006/112 irányelv 132. cikke (1) bekezdésének m) pontja által kedvezményben részesülő célra fordítása, ami révén a tagoknak ebben az esetben sem keletkezik anyagi előnyük (lásd erre vonatkozóan általánosságban: a 2002. március 21-i Kennemer Golf ítélet, C-174/00, EU:C:2002:200, 33. pont).